

Dosarul nr. 3ra-472/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: L. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, I. Muruianu)

DECIZIE

07 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Coțur și Alexei Andronicean (succesori în drepturi Maria Andronicean și Alexei Andronicean) împotriva Consiliului mun. Chișinău, terți Ludmila Beriozkin, Svetlana Beriozkina, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac cu privire la repunerea în termen a acțiunii și obligarea modificării actelor administrative,

împotriva deciziei din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiat recursul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-au declarat inadmisibile recursurile depuse de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 29 aprilie 2016, Irina Coțur a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la repunerea în termen a acțiunii și modificarea actelor administrative.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Irina Coțur a relatat că este coproprietara casei individuale de locuit de pe str. XXXXXX, mun. XXXXXX. De

mai mulți ani și până în prezent, în folosința proprietarilor casei s-a aflat lotul de teren cu suprafața de 1152 m², hotarele căruia au fost stabilite și îngrădite în deceniile precedente, iar lățimea de la str. Circului, a fost 33,70 m., fapt confirmat prin planurile cadastrale din 11 aprilie 1984, 13 iunie 2001, 18 septembrie 2005.

În luna februarie 2016, i-a devenit cunoscut faptul că coproprietarilor casei de locuit nr.14 din strada vecină – Carierei, mun. Chișinău, le-a fost vândută o parte a lotului de teren, care mai multe decenii a fost în folosința familiei sale.

Adresându-se Primăriei mun. Chișinău, a primit copiile deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX, Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina” și deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietatea privată a lotului de pământ din str. XXXXXX lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”, cu planurile- anexe, din care a stabilit că proprietarii casei de locuit de pe str. XXXXXX, mun. XXXXXXa, ilegal au fost lipsiți de o parte a lotului de teren cu suprafața de 162 m², ce se confirmă prin planul-anexă la decizia Consiliului mun. Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015, la care figurează terenul său cu gardul existent.

Reclamanta a susținut că la 22 martie 2016, a înaintat Consiliului mun. Chișinău, cerere prealabilă, prin care a solicitat modificarea suprafeței terenului din „911 m² (534 m² - fără plată și 377 m² - ca urmare a cumpărării la preț normativ)” în „749 m² (534 m² - fără plată și 215 m² - ca urmare a cumpărării la preț normativ)”, din punctul 1 a deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX, Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”; modificarea suprafeței terenului din „990 m²” în „1152 m²” din punctul 1 a deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietatea privată a lotului de pământ din str. XXXXXX, lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”; eliberarea copiilor autentificate a actelor, care au fost prezentate și au servit temei pentru adoptarea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15- 17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXXXXX, lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”, și eliberarea copiilor autentificate a actelor, care au fost prezentate și au servit temei pentru adoptarea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX, Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”.

La 08 aprilie 2016, a recepționat răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului mun. Chișinău nr.21/502 din 04 aprilie 2016, prin care a fost informată că chestiunea respectivă poate fi examinată în instanța de judecată, motiv din care a și înaintat prezenta acțiune.

Reclamanta Irina Coțur a solicitat repunerea în termen a acțiunii; modificarea suprafeței terenului din „911 m² (534 m² - fără plată și 377 m² — ca urmare a cumpărării la preț normativ)” în „749 m² (534 m² - fără plată și 215 m² - ca urmare a cumpărării la preț normativ)” din punctul 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX, mun. Chișinău Ludmillei

Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”, precum și modificarea suprafeței terenului din „990 m²” în „1152 m²” din punctul 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr.24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietatea privată a lotului de pământ din str. XXXXXX, mun. XXXXXX lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”.

La 15 mai 2017 Irina Coțur a depus cerere de chemare în judecată modificată, solicitând repunerea în termen a acțiunii; obligarea Consiliului mun. Chișinău să modifice suprafața terenului din „911 m² (534 m² - fără plată și 377 m² — ca urmare a cumpărării la preț normativ)” în „749 m² (534 m² - fără plată și 215 m² - ca urmare a cumpărării la preț normativ)” din punctul 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX, mun. Chișinău Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”, precum și a suprafeței terenului din „990 m²” în „1152 m²” din punctul 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr.24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietatea privată a lotului de pământ din str. XXXXXX, mun. XXXXXX lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”. (f.d.35-37, Vol.I)

Prin încheierea protocolară din 06 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac, Svetlana Beriozkina și Alexei Andronicean (f.d.51-52, Vol.I).

La 16 martie 2018 Alexei Andronicean a depus cerere privind atragerea sa în proces în calitate de coreclamant, reiterând pretențiile Irinei Coțur și solicitând admiterea acestora. (f.d.57, Vol.I)

Prin încheierea din 16 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea înaintată de către Alexei Andronicean, privind intervenirea în proces în calitate de coreclamant (f.d.60-61, Vol.I).

Prin încheierea din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea Irinei Coțur și a lui Alexei Andronicean privind repunerea în termen a acțiunii, fiind respinsă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac, Svetlana Beriozkina cu privire la obligarea modificării actelor administrative, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție (f.d.114, Vol.I).

Prin decizia din 16 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul depus de către Irina Coțur împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. S-a casat încheierea menționată și s-a restituit cauza în instanța de fond, în același complet de judecată pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea din 07 iunie 2018 (f.d.134-138, Vol.I).

Prin încheierea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă declarația de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru de la examinarea prezentei cauze (f.d.155, Vol.I).

Iar, prin încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins propunerea de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru înaintată de Irina Coțur (f.d.171, Vol.I).

Iar, prin încheierea protocolară din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de

reprezentantul reclamantei, avocatul Oleg Mancevschii, deoarece cauza se examinează în fond, iar partea adversă se opune în conformitate cu art. 119¹ alin. (2) CPC (f.d. 179, Vol.I).

Prin hotărârea din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii, fiind respinsă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac, Svetlana Beriozkina cu privire la obligarea modificării actelor administrative, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție (f.d.181, Vol.I).

La 16 aprilie 2019 și 21 iunie 2019, Irina Coțur și Alexei Andronicean au depus apel, care a fost completat la 13 noiembrie 2020 împotriva hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea acțiunii. Totodată, Irina Coțur și Alexei Andronicean au solicitat anularea încheierilor din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și din 19 februarie 2019 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d.184, 208-213, Vol.I; f.d.5-9, Vol.II)

Prin încheierea din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a suspendat procesul în ordine de apel, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Ludmila Beriozkin, Svetlana Beriozkina, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac cu privire la repunerea în termen a acțiunii și obligarea modificării actelor administrative, până la determinarea moștenitorului sau desemnarea persoanei împuternicite să acționeze în numele masei succesoriale. (f.d.234-236, Vol.I)

Prin încheierea protocolară din 05 august 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a reluat procesul suspendat în legătură cu faptul că au decăzut circumstanțele care au dus la suspendarea procesului și s-a admis succesiunea în drepturi a apelantului Alexei Andronicean cu Maria Andronicean și Alexei Andronicean (f.d.248-249, Vol.I).

Prin decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a respins ca neîntemeiat recursul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-au declarat inadmisibile recursurile depuse de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d.40-57, Vol.II)

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit raportul dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a elucidat pe deplin probele prezentate, dându-le o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la proces.

Astfel, având la bază dispozițiile art. 14 alin. (1) și art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la momentul emiterii actului administrativ), instanța de apel a reținut concluzia instanței de fond că reclamantii urmau să se adreseze cu o cerere prealabilă în termen privind anularea actelor, cu depunerea ulterioară a acțiunii în instanța de judecată în termen de 30 zile de la data când le-au fost aduse la cunoștință actele contestate, ceea ce n-a fost respectat, întrucât Irina Coțur și Alexei Andronicean, s-au adresat cu cererea prealabilă abia la 22 martie 2016, iar acțiunea în judecată a fost depusă la 29 aprilie 2016, cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă.

Mai mult, instanțele ierarhic inferioare au precizat că expirarea termenului de prescripție extinctivă a fost invocată de către intervenientul accesoriu, aplicând prevederile art.271 Cod Civil, care indică că, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond, în apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului. Respectiv prin prisma art.25 al.(1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în redacția legii la momentul emiterii actului contestat), judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ adoptă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind nefondată sau fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Subsecvent, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelanților precum că au aflat despre existența actelor emise abia la 22 februarie 2016, când au depus la Primăria mun. Chișinău cererea nr. C-1359/16, privind accesul la informație. Or, acest argument se combate prin acțiunile apelanților, care în baza deciziei contestate din 2005 au încheiat contract de vânzare-cumpărare nr.8213 din 13 septembrie 2005, obținând și Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.XXXXXXX din 16 septembrie 2005, pe care le-au înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 27 septembrie 2005.

Totodată, instanța de apel a catalogat ca fiind declarativ argumentul apelanților precum că au aflat despre existența deciziei nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX, Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”, abia la 16 martie 2016. Or, dreptul de proprietate al Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina a fost înregistrat la 03 iunie 2015, în temeiul contractului de vânzarea-cumpărare nr.5918 din 12 mai 2015, încheiat în baza deciziei nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015, fiind emis în acest sens și Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 13 mai 2015, ce se confirmă prin extrasul din Registrul bunurilor imobile (f.d.76, Vol.I). Iar, conform art.503 Cod civil (în redacția legii la momentul emiterii actului contestat), orice persoană, fără a fi ținută să justifice vreun interes, poate cerceta, lua cunoștință de registrul bunurilor imobile, precum și de documentele adiționale, în condițiile legii. De pe registrul bunurilor imobile se vor elibera, în condițiile legii, extrase certificate și copii legalizate.

În acest context, instanțele ierarhic inferioare au menționat că deși reclamantii Irina Coțur și Alexei Andronicean au solicitat repunerea în termen, n-au anexat în acest sens probe, care să confirme imposibilitatea îndeplinirii actului. Prin urmare, acțiunea înaintată în instanța de judecată urmează a fi respinsă ca tardivă. Or,

repunerea în termen a acțiunii în lipsa probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului și examinarea acesteia după expirarea termenului de prescripție este contrară principiului securității raporturilor juridice.

Instanța de apel a respins argumentul apelanților privind anularea încheierii din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii, fiind admisă excepția de tardivitate ridicată de către intervenientul accesoriu Svetlana Beriozkina, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2018, Or, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2018 s-a admis recursul declarat de către Irina Coțur, fiind casată încheierea din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că cererea privind ridicarea excepției de tardivitate, a fost înaintată după finalizarea pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, și nu în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, așa cum prevede art. 186¹ alin. (1) CPC. Altfel spus, încheierea prin care a fost ridicată excepția de tardivitate și s-a declarat acțiunea tardivă, a fost casată pe motive procedurale și nu materiale.

Astfel, instanța de apel a considerat că nu au fost stabilite temeiuri de repunere a reclamanților/apelanți în termenul de înaintare a acțiunii, termenul fiind omis din motive imputabile doar acestora.

Recursul depus de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, privind respingerea propunerii de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău l-a respins ca neîntemeiat.

În susținerea soluției adoptate, instanța ierarhic inferioară a conchis că examinarea declarației de abținere și cererii de recuzare de același judecător nu duce la incompatibilitatea judecătorului și nu cade sub incidența art.49 CPC. Or, atât declarația de abținere, cât și cererea de recuzare, au fost repartizate judecătorului, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, respectând Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 110/5 din 5 februarie 2013 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești”, conform căreia, în instanțele judecătorești dosarele sunt distribuite pentru examinare potrivit principiului aleatoriu, care asigură transparența, obiectivitatea și imparțialitatea acestui proces, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor.

La acest capitol, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca neîntemeiat argumentul apelanților precum că încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, privind respingerea propunerii de recuzare este ilegală și din considerentul că, judecătorul Lorina Ciubotaru nu era în drept să continue examinarea cauzei, deoarece s-a expus prin încheierea din 07 iunie 2018, prin care a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii, fiind admisă excepția de tardivitate ridicată de către intervenientul accesoriu Svetlana Beriozkina, care prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2018 a fost casată, cauza fiind remisă la rejudecare. Or, instanța a reținut art.49 alin.(5) CPC, care prevede motivele de inadmisibilitate a participării repetate a judecătorului la judecarea aceleiași cauze, statuând că, prevederile prezentului articol nu au incidență asupra cazurilor de refuz

de primire a cererii de chemare în judecată în temeiul art.169, de restituire a cererii de chemare în judecată în temeiul art.170 și 171, de scoatere a cererii de pe rol în temeiul art.267 sau de încetare a procesului în temeiul art.265 lit.a) și b) , precum și de respingere a pretențiilor ca fiind tardive.

Cu referire la recursurile depuse de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea declarației de abținere și împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor, Curtea de Apel Chișinău a constatat că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din motivul depunerii după expirarea termenului de recurs.

Aici, Curtea de Apel Chișinău a notat că încheierea din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea declarației de abținere, cât și încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor din dosarul tehnic, separat nu se supun nici unei căi de atac, însă pot fi atacate odată cu fondul cauzei (f.d. 155, 179, Vol.I). Astfel, depunând cererea de apel în termen, adică la 16 aprilie 2019, cererea de recurs apelanții au depus-o abia la 21 iunie 2019 (f.d. 208-213, Vol.I), omițând termenul de depunere a recursului prevăzut la art.241 alin.(2) Cod administrativ și nesolicitând repunerea în termen, ceea ce duce la declararea recursului ca inadmisibil. Or, prin cererea de apel depusă în termen, apelanții n-au solicitat și anularea încheierilor din 29 octombrie 2018 privind respingerea declarației de abținere și din 19 februarie 2019 privind restituirea actelor, solicitând anularea doar a încheierii din 19 februarie 2019 privind respingerea propunerii de recuzare.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelanților precum că hotărârea primei instanțe este una neîntemeiată întrucât instanța de fond nu a aplicat normele legale aplicabile speței. Or, hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și bine argumentată, la emiterea căreia just au fost aplicate normele de drept material și procedural.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, a opinat că prima instanță legitim și întemeiat a conchis asupra netemeinicii cererii reclamanților privind repunerea în termen a acțiunii și respingerii acțiunii înaintate de către Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Ludmila Beriozkin, Svetlana Beriozkina, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac cu privire la obligarea modificării actelor administrative, ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 02 martie 2021, Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean au depus recurs, iar la 06 aprilie 2021 au prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea apelului depus și respectiv a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului, recurenții au indicat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocând că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală,

prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Subsecvent, recurenții Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean au notat că instanța de apel a declarat inadmisibil recursul lor împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani fără ca acesta să fie examinat, în circumstanțele în care a fost depus odată cu apelul.

Mai mult, recurenții au susținut că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere arbitrară probelor, deoarece au refuzat să examineze probele prezentate de partea în proces, fără a-și motiva refuzul, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Totodată, au menționat că instanța de apel nu s-a expus asupra probelor prezentate de apelanți, în partea ce ține de practica judiciară a Curții Supreme de Justiție privind tardivitatea adresărilor în instanța de contencios administrativ.

Prin referința depusă la 27 aprilie 2021 Svetlana Beriozkina, reprezentată de avocatul Mariana Caliga a solicitat respingerea recursului, deoarece acesta a fost întemeiat pe argumentele invocate de recurenți în cadrul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, care deja au fost examinate și apreciate.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ în partea procedurală urmează a fi examinată prin prisma Codului administrativ, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul derulării procedurii administrative și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 03 februarie 2021, fiind recepționată de reprezentantul Irinei Coțur, avocatul Oleg Mancevschii la

13 martie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 72 vol. II).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean la 02 martie 2021 și motivarea recursului la 06 aprilie 2021, sunt în termen (f.d. 61-67, 72-87, vol. II).

Prin încheierea din 28 aprilie 2021 recursul depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și de a restitui cauza la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) coroborat cu prevederile art. 21 și art. 36 din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Din materialele cauzei rezultă că Consiliul mun. Chișinău, prin decizia nr.24/15-17 din 07 iunie 2005 a atribuit în proprietate privată lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean conform cotelor-părți (1/2 și respectiv 1/2) ca urmare a vânzării-cumpărării la preț normativ, lotul de pământ cu suprafața 990 m² din str. XXXXXX, mun. XXXXXX pentru deservirea și exploatarea casei de locuit particulare, conform planului lotului anexat (f.d.10, Vol.I).

Prin decizia nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015, Consiliul mun. Chișinău a autentificat Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Svetlanei Beriozkina și Liliane Rîbac dreptul de proprietate comună câte 1/4 cote-părți pentru fiecare asupra terenului cu suprafața 911 m² (534 m² fără plată și 377 m² ca urmare a cumpărării la preț normativ) pentru exploatarea și deservirea casei de locuit individuale și a construcțiilor accesorii din str. XXXXXX, mun. XXXXXX (f.d.11, Vol.I).

Conform Extrasului din Registrul bunurilor imobile, Irina Coțur și Alexei Andronicean au înregistrat la 27 septembrie 2005 dreptul de proprietate asupra

lotului de teren atribuit prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr.24/15-17 din 07 iunie 2005, care a stat la baza încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr.8213 din 13 septembrie 2005 și eliberării Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.XXXXXXX din 16 septembrie 2005 (f.d.103, Vol.I).

Potrivit Extrasului din Registrul bunurilor imobile Svetlana Beriozkina, Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac au înregistrat la 03 iunie 2015 dreptul de proprietate asupra lotului de teren, atribuit prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 (f.d.76-77, Vol.I).

La 22 februarie 2016 Irina Coțur s-a adresat Primăriei mun. Chișinău cu cerere privind eliberarea actelor care au servit temei pentru încheierea contractelor de vânzare-cumpărare a terenului din 13 septembrie 2005 și 12 mai 2015, prin care a fost vândut lotul de teren aferent casei de locuit din str. XXXXXX, mun. XXXXXX și lotul de teren aferent casei de locuit din str. XXXXXX, mun. XXXXXX (f.d.8, Vol.I).

Prin răspunsul nr. 21/284 din 09 martie 2016 Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a expediat în adresa Irinei Coțur copiile deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015 (f.d.9, Vol.I)

La 22 martie 2016 Irina Coțur a depus cerere prealabilă la Consiliul mun. Chișinău, prin care a solicitat să fie modificată suprafața terenului din 911 m² (534 m² – fără plată și 377 m² – ca urmare a cumpărării la preț normativ) din pct. 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX d-nelor Svetlana Beriozkina, Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac”, și modificarea suprafeței terenului din 990 m² în 1152 m² din pct. 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXXXXX d-lor Alexei Andronicean și Irina Andronicean”. Totodată, solicitând eliberarea actelor care au stat la baza emiterii deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015 (f.d.13, Vol.I).

Prin răspunsul nr. 21/502 din 04 aprilie 2016 Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare i-a comunicat Irinei Coțur că pentru modificarea deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015, este necesar acordul tuturor coproprietarilor de imobil din str. XXXXXX și str. XXXXXX, mun. XXXXXX. Iar, în cazul neprezentării acordurilor, chestiunea respectivă poate fi examinată în instanța de judecată (f.d.14, Vol.I)

Prin urmare, la 29 aprilie 2016 Irina Coțur (Andronicean) și Alexei Andronicean au depus prezenta cerere de chemare în judecată, concretizată la 15 mai 2017 solicitând repunerea în termen și obligarea Consiliului mun. Chișinău să modifice suprafețele de teren, atribuite prin deciziile Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge cererea reclamantilor Irina Coțur (Andronicean) și Alexei Andronicean privind repunerea în termen a acțiunii, iar cererea de chemare în judecată ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 03 februarie 2021 a respins apelul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. A respins ca neîntemeiat recursul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a declarat inadmisibile recursurile depuse de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d.40-57, Vol.II)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța ierarhic inferioară contravine circumstanțelor cauzei.

Or, o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele. Mai mult, concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Cu referire la pretențiile invocate în acțiune cu privire la restabilirea termenului de depunere a acțiunii și obligarea Consiliului mun. Chișinău să modifice suprafețele de teren, care au fost respinse, în privința ultimei, deoarece reclamanții au omis termenul de adresare în instanța de judecată, instanța de recurs menționează următoarele.

Conform art. 1 alin.(2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii nominalizate, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi.

În corespundere cu art. 14 alin. (1) din aceeași lege, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) al legii enunțate, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit niciun

răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

În condițiile art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Astfel, în interpretarea corectă a prevederilor legale enunțate este de înțeles că termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă, fie de la data expirării termenului de 30 de zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă.

Așadar, instanța de recurs reiterează că, la 22 februarie 2016 Irina Coțur s-a adresat Primăriei mun. Chișinău cu cerere privind eliberarea actelor, care au servit temei pentru încheierea contractelor de vânzare-cumpărare a terenului din 13 septembrie 2005 și 12 mai 2015, prin care a fost vândut lotul de teren aferent casei de locuit din str. XXXXXX, mun. XXXXXX și lotul de teren aferent casei de locuit din str. XXXXXX, mun. XXXXXX (f.d.8, Vol.I).

Urmare celor solicitate, prin răspunsul nr. 21/284 din 09 martie 2016 Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a expediat în adresa Irinei Coțur copiile deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015 (f.d.9, Vol.I)

La 22 martie 2016 Irina Coțur a depus cerere prealabilă la Consiliul mun. Chișinău, prin care a solicitat să fie modificată suprafața terenului din 911 m² (534 m² – fără plată și 377 m² – ca urmare a cumpărării la preț normativ) din pct. 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX d-nelor Svetlana Beriozkina, Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac”, și modificarea suprafeței terenului din 990 m² în 1152 m² din pct. 1 al deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXXXXX d-lor Alexei Andronicean și Irina Andronicean”. Totodată, solicitând eliberarea actelor care au stat la baza emiterii deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015 (f.d.13, Vol.I).

Prin răspunsul nr. 21/502 din 04 aprilie 2016 Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare i-a comunicat Irinei Coțur că pentru modificarea deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015, este necesar de acordul tuturor coproprietarilor de imobil din str. XXXXXX și str. XXXXXX, mun. XXXXXX. Iar, în cazul neprezentării acordurilor, chestiunea respectivă poate fi examinată în instanța de judecată (f.d.14, Vol.I)

Aici, instanța de recurs precizează că Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare în răspunsul la cererea prealabilă nu a invocat omiterea termenului de prescripție.

Iar, la 29 aprilie 2016 Irina Coțur (Andronicean) a depus prezenta cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată la 15 mai 2017, la care prin încheierea din 16 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani s-a alăturat și Alexei Andronicean în calitate de coreclamant, solicitând repunerea în termen și obligarea Consiliului mun. Chișinău să modifice suprafețele de teren.

În atare circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța ierarhic inferioară pripit a concluzionat asupra tardivității pretenției reclamanților invocată în acțiune privind obligarea Consiliului mun. Chișinău să modifice suprafețele de teren.

Or, din materialele cauzei se atestă că reclamanții au luat cunoștință de decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX d-nelor Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac și Svetlana Beriozkina”, odată cu răspunsul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr. 21/284 din 09 martie 2016.

Din aceste considerente, instanța de recurs cataloghează ca fiind neîntemeiate argumentele instanței de apel precum că reclamanții au fost în cunoștință de cauză cu deciziile Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015, până la data de 16 martie 2016, deoarece dreptul de proprietate a Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina a fost înregistrat la 03 iunie 2015, în temeiul contractului de vânzarea- cumpărare nr.5918 din 12 mai 2015, încheiat în baza deciziei nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015, fiind emis în acest sens și Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren la 13 mai 2015, ce se confirmă prin extrasul din Registrul bunurilor imobile. Or, instanța de apel a reținut că art.503 Cod civil (în redacția legii la momentul emiterii actului contestat) prevedea că, orice persoană, fără a fi ținută să justifice vreun interes, poate cerceta, lua cunoștință de registrul bunurilor imobile, precum și de documentele adiționale, în condițiile legii. De pe Registrul bunurilor imobile se vor elibera, în condițiile legii, extrase certificate și copii legalizate. Astfel, în accepțiunea instanței de apel, deși reclamanții Irina Coțur și Alexei Andronicean au solicitat repunerea în termen, n-au anexat în acest sens probe, care să confirme imposibilitatea îndeplinirii actului, prin urmare, acțiunea înaintată în instanța de judecată corect a fost respinsă ca tardivă.

În context, instanța de recurs notează că deși art.503 Cod civil (în redacția legii la momentul emiterii actului contestat) prevedea că, orice persoană, fără a fi ținută să justifice vreun interes, poate cerceta, lua cunoștință de registrul bunurilor imobile, precum și de documentele adiționale, în condițiile legii, totuși prevederile art. 1 alin. (1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), expres prevăd că cererea, prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel, de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia.

Mai mult, instanța de recurs relevă că la caz, instanțele ierarhic inferioare urmau să constate tardivitatea acțiunii, reieșind din circumstanțele notificării deciziilor Consiliului mun. Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iulie 2005 și nr. 2/3-6 din 02 aprilie 2015, în ansamblu și nu separat, întrucât pretențiile reclamanților Irina Coțur și Alexei Andronicean înaintate în cererea de chemare în judecată, sunt în conexiune directă.

Or, la caz, reclamanții nu aveau de unde să cunoască despre autentificarea de către Consiliul mun. Chișinău în privința Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Svetlanei Beriozkina și Liliane Rîbac a dreptului de proprietate comună câte 1/4 cote-părți pentru fiecare asupra terenului cu suprafața 911 m² (534 m² fără plată și 377 m² ca urmare a cumpărării la preț normativ), pentru exploatarea și deservirea casei de locuit individuale și a construcțiilor accesorii din str. XXXXXX, mun. XXXXXX, prin care se ating direct drepturile lor de proprietate asupra terenului vizat în prezenta acțiune, până la data notificării deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX d-nelor Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac și Svetlana Beriozkina”.

Având în vedere cele enunțate, instanța de recurs constată că reclamanții s-au conformat prevederilor legale și au depus prezenta acțiune în instanța de judecată la 29 aprilie 2019, respectând procedura prealabilă, în interiorul termenului de adresare de 30 zile prevăzut de art. 17 din Legea contenciosului administrativ (în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată), de la data recepționării deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXXXX d-nelor Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac și Svetlana Beriozkina”.

Astfel, deoarece instanțele ierarhic inferioare incorect au respins cererea reclamanților de repunere în termenul de depunere a acțiunii, considerând neîntemeiat că aceasta a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază aceste circumstanțe drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Or, instanța de apel nu s-a expus per ansamblu asupra fondului cauzei.

Referitor la declararea inadmisibilă a recursurilor depuse de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins declarația de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru și a încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, Oleg Mancevschii de către Curtea de Apel Chișinău, din considerentul că au fost depuse după expirarea termenului, instanța de recurs relevă următoarele.

Instanța de recurs precizează că încheierile nominalizate au fost emise până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, adică în condițiile prevederilor Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 423 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părți și

de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

Împotriva celorlalte încheieri pronunțate în primă instanță nu se poate face recurs decât odată cu fondul cauze.

Așadar, având în vedere că încheierea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins declarația de abținere a judecătorului și încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, Oleg Mancevschii pot fi atacate doar odată cu fondul cauzei, iar în acest caz, termenul de contestare începe să curgă de la data notificării hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Din materialele cauzei nu poate fi constatat momentul notificării hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru recurenților Irina Coțur și Alexei Andronicean. Însă, este de menționat că reprezentantul acestora, avocatul Oleg Mancevschi a luat cunoștință de materialele cauzei la data de 17 iunie 2019 (f.d.207, Vol.I)

De altfel, recurenții Irina Coțur și Alexei Andronicean la 16 aprilie 2019, în interiorul termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, au depus apel, iar la 21 iunie 2019 apelul motivat împotriva hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, care a fost completat la 13 noiembrie 2020, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea acțiunii. Totodată, recurenții au solicitat și anularea încheierilor din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și din 19 februarie 2019 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d.184, 208-213, Vol.I; f.d.5-9, Vol.II)

Respectiv, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că Irina Coțur și Alexei Andronicean au respectat termenul de contestare a încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins declarația de abținere a judecătorului și a încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, Oleg Mancevschii, prevăzut de articolul 423 Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs consideră neîntemeiată soluția instanței de apel de a declara inadmisibile recursurile depuse de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins declarația de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru și a încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, Oleg Mancevschii, din considerentul că au fost depuse după expirarea termenului de recurs.

Mai mult, argumentele Curții de Apel Chișinău expuse în acest sens sunt contradictorii. Or, instanța de apel a constatat că apelanții nu au omis termenul de depunere a apelului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, însă contrar acestor constatări a declarat inadmisibile recursurile depuse de Irina Coțur și succesorii legali în

drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins declarația de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru și a încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, Oleg Mancevschii, din considerentul că au fost depuse după expirarea termenului de recurs.

Referitor la recursul depus de Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins propunerea de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru înaintată de Irina Coțur, instanța de recurs notează că Curtea de Apel Chișinău urmează să analizeze suplimentar, mai amplu argumentele invocate în cererea de recuzare și recurs, iar în final să emită o soluție legală și întemeiată.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie pripită și nu a elucidat toate circumstanțele cauzei, iar în consecință nefiind examinat fondul cauzei, cât și ținând cont că lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, odată ce nu a fost examinat fondul cauzei, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Or, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Distinct de cele relatate, prin prisma normelor procedurale enunțate, precum și în sensul art. 6§1 al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a cauzei, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea cerințelor reclamantilor prin prisma prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, ca în consecință soluția adoptată să fie legală și întemeiată. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material și procedural aplicabile raportului litigios.

Conform articolelor 258 alin. (3) și 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean.

Se casează integral decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Coțur și Alexei Andronicean (succesori în drepturi Maria Andronicean și Alexei Andronicean) împotriva Consiliului mun. Chișinău, terți Ludmila Beriozkin, Svetlana Beriozkina, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac cu privire la repunerea în termen a acțiunii și obligarea modificării actelor administrative, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Nina Vascan